

האשה רבה פרק עשירי יבמות צג

מקנה דבר שלא בא לשלם: רב הונא
כ"ב - כלומר מרב שהיא רביה קבלה
ורב מדני יחד וכן כולם מה למעלה
ממנו של זה היה העובר פירות דקל

יצחק דאמר רב נרמן בר יצחק רב הונא כ"ב
א"ר כ"ב ינאי ורבי ינאי כ"ב חייא ור' חייא
כ"ב ורבי כ"ב כ"ב ר"מ כ"ב כ"ב אלעזר בן
יעקב ור' אלעזר בן יעקב *כ"ב עקיבא דאמר
*א"ר מקנה דבר שלא בא לעולם רב הונא

המביא גט פרק ראשון גיטין מז

א"ר דקאמר משמיה דנשיא - לפי שלא מליט שהיה נשיא קבעי
שמה חוכר התנא מדבריו והיה לו
לשטח אחר ר"ש הגשיא לחמר ופשיט
מרב יוסף ודמי עדיין חבשי הגשיא
לומר לו דקאמר משמיה דנשיא
דשמח לישאל דברייתא נקט רב
יוסף ומליט שהתנא שונה כענין זה
בכ"ק (דף נ"ג) ר' יעקב משלם מלי
מוק ופרקי ר' יעקב מלי עינדיה:

א"ר הגשיא מעשה אחא לאשמעין אבטיא
לדו ר"ש הגשיא נשיא הוא או משמיה
הגשיא קאמר ח"ש דאמר רב יוסף הלכה כר"ש
הגשיא ועדיין חביעי לך נשיא הוא או דקאמר
משמיה דנשיא חיקר

לימא הולך כוכי תנאי הוא דתניא הולך כנה
לפלוני והולך ובקשו ולא מצאו יחוד למשלח
מת משלח ר' נתן ור' יעקב אמרו יחוד
לירשי משלח *יש אומרים לירשי מי
שנשחלחו לו ר' יהודה הגשיא אבר משום ר'
יעקב שאמר משום ר"מ *מצוה לקיים דברי
המת והכ"א יהודי וכאן *אמר ר' כל מה
שרצה שליה יעשה א"ר שמעון הגשיא על
יד היה מעשה ואמרו יחוד לירשי משלח מא

תוספות חכמי אנגליה

על

נוסחת גיטין

תוספות חכמי אנגליה

מתורתם של חכמי אנגליה לפני הגרוש

איבעיא להו ר' שמעון, אומר ה"ר דתלמודא קמת' משום דלא אשכחנן בר'
שמעון שהיא נשיא, בכתובות בפר' הנושא *אמרני' שמעון בני חכם, גמליאל
בני נשיא **

יוצאות לאור בפעם הראשונה
מכתב יד יחידי בעולם
עם מראי מקומות והערות

בר מסכת הרושי מתיין חיות גיטין

על ידי

אליהו דב מינס

ג"כ קט כ"ב): ה"ר"ה או דקאמר משמיה דנשיא לפי שלא מליט שיהא נשיא קבעי
ל"ב ובכ"ב נשיא דבגל. דברייתא זו נכזית כמ"כ למעלה וכלן אמרו כל מה שרצה שליה יעשה. וכתב'
וכלן אמרו בגבל. דלא נמלא בדודו על ר"ב כנגדי אשר חכר כלן דברייתא. נשיא גא"י ששט ר"ש
רק ככ"ג חבו של דני אבר יודע פניו פס ר"מ ור"ג סוף כורות. כ"ב א"ר מטעה בשם מקום רק
בכ"ב דשנ"ג קהם. וכן כ"ב על דמיו הקדוה לא היה רק חכם ולא נשיא. כמו ד"ט ר"י לפני מוט
אב"ד שכתבון ג"י חכם גתנייל בני נשיא (מתענת קג ב') א"ר טווח כה"ס כל הגשיא תנבל. כי נתנא
כהם מלא כשיאים ונאשי נ"ב ויק ר"ב טווחם נקדר תהלכתם מסוקס בדיון לכן נ"ב כה"ס נאן.
אבל ששם הכתיובים נא"י ושמעון דכלל טרבו נבל. ואינם טעם נשיים כה"ס כ"ג. ומקום אחר
לאחר כ"ב ח"ס:

הגהות וחרושים על מסכת גיטין

צאת הגאון המובהק נדע ביהודה כ"ו מינא יעקב עמודין זצ"ל

דף מז ע"א מ"ב ד"ס או דקאמר וכו' שיהא נשיא. כי כ"ב ר"ש טין מלניו על ר"י והוא על ח"י וכו' לא
מבדו כה"ס ר"ב בשם מקום א"ר רב"ג ק"י ל"ב מלא נבל דנחמא לחטב דרבי ונכונה כשמן ק"י
ל"ב כמדרש כלל ומשמך נכחו נשייתו כ"ו נשיק דבנה [דף מז]:

שהרי חקרו שמה בש"ס גיטין סוף פ"ק, ר"ש נשיא הוא או משמיה דנשיא, קאמר ע"ש, ובע"כ נשיא דבבל קאמר, דלא נמצא בדורו של ר"נ הבבלי נשיא בארץ ישראל ששמו ר"ש, רק ר"ש אביו של רבינו הקדוש, אשר ידוע ענינו עם רבי מאיר ורבי נתן סוף הוריות, הנה אין מכונה בשום פעם בשם ר"ש הנשיא, רק רשב"ג ור"ש בנו של רבינו הקדוש לא היה רק חכם ולא נשיא, כמו דאמרינן כתובות פ' הנושא בצוואתו של רבי אף על פי ששמעון בני חכם גמליאל בני נשיא, אין כוונת הש"ס ספ"ק דגיטין על נשיא מבבל כי נמצאו שמה מאו ראשי גליות:

מתנייתא דבבלאי הוו מקריין משנת רבי נתן בא"י עכ"ל, ואני אביא בכאן שתי ברייתות בבליות נזכרות בש"ס בבלי וירושלמי, ומה ראה עצומה לדברי הגאון רש"ג: (גיטין י"ד ע"ב) הולך מנה לפלוני והלך, וביקש ולא מצא הוא פלוגת רבי נתן ורבי יעקב, ונאמר שמה בברייתא וכאן אמרו כל מה שירצה שליח יעשה, פרש"י וכאן אמרו היינו בבל, ראינו בש"ס ברייתא בבליית ור"נ נזכר שמה מאשר היה מבבל, ונקרא ר"נ הבבלי שעלה מבבל לא"י, ובעוד שהיה בבבל חיבר ברייתות שמה, ועל כרחק צ"ל דברייתא זאת ברייתא בבליית היא.

קרא ספר כולל שישה מאמרים שונים ונפרדים, מדובר בס נכבדות על ענינים עמוקים ופוארים, כל סאפר וסאפר נקרא בשם הנאות לו, ונחלק לפרקים, שמתו ריח בין הדברים שלא להלאות את הקורא, ובסוף כלל הבאתי כנחה לקהל התורנים לשבח רוחם, גם באינו שלאות ותשובות בפלפולים אכתיהם ונחמדים:

באתי הצעיר צבי הרש חיות

אב"ד ורועה נאמן לעדת ישרון בקריה הספוארה ואלקווא והגליל

מהרש"א מבויו פרק ראשון ערובין דף י"ג

די יוסף כי ר"מ בתורתו נעשה עור פניו אורה מבש. והיה אורו גדול כ"כ ומכתיב עד ששיליו כיוצאים מחמוריו לאו האור כמנאך מלחו ומאורו היה מאיר גם על פניהם. ואלו ראו אותו כפניו והיה אור פניו מכה עליהם ודאי נתעלו יוהר ויושר עד שנקלט האור עיניהם גם על פניהם. וזהו שאמר רבכו' ואלמלא חזיתיו כו' (במ"ח):

בהלכה. אמר (רב) [רבי] האי דמחדדנא מחבראי דחזיתיה לר"מ מאחוריה ואלמלא חזיתיה מקמיה הואי מחדדנא טפי דכתיב (ישעיה ל) והיו עיניך רואות את מוריד. אמר רבי

דבסבת פנים הוה מחדדו טפי דיש להבין בקריית עינים ובכניסת שפתים והיו רואות את מוריד שממלה לו פנים טפי וק"ל: ומ"ח טעמי טערה ט'. נראה

רש"י

לשאון הלכה כהלכה: דחזיתיה לר"מ מאחוריה. כשלמדתי לפניו יצאתי בסורה שלאחריו: נהש שממית. את האדם ובהמה ומניח טומאה

עיון יעקב

דעת ר"מ: (שהיה מאיר עיני הכמים. היינו ע"פ מה דאמרינן במנאך סוף דמהדנא תקתינלו דחזיתיו לר"מ מאחוריה ואלמלא חזיתיה וכו' וזה הכתם אדם מאיר פניו:)

פני טעה 40 מישילין פרק המישי ביצה קרבן העדה

יונה הוא דאמר הכין סרי וסכין חסור: רבי הוה מסב לר"ש בריה והוון בטפחין לאחוריו ידיון בשבתא עבר ר"מ ושבע קלחון אמר רבותינו הותרה השבת שמע ר' קליה אבר כי הוא זה שבא לרדותינו בהוך ביתינו ואית דאמרי הכין אמר מי הוא זה שבא לצנענו בהוך ביתינו שמע ר"מ קליה וערק נפקן פרוי בהר"י כפרו אפרח רוחא פיקיליה מעל קרליה דר"מ אודיק ר' מן כוונתא והבא קרליה דר"מ מן אהוריו *אמר לא זכית אנא לאורייתא אלא בגין דהמי קרליה דר"מ מן אהוריו

דהוה אמר הכין סרי וסכין חסור: רבי הוה מסב. היה משיח לר"ש נראה ובכטותה נכסוףיו היו מטפחין לאחוריו ידיון כשנת לשמחה: רבותינו הותרה בשבת. בהמיה דל' הכין וסכין חסור: מי הוא זה שכל לרדותינו. נהיכיתנו בתוך ביתנו. ואית דאמרי סכך אמר רבי מי הוא זה שכל לננענו למהאות חיותנו: שמע ר"מ קליה. דרבי שהיה כועס על כך וערק משם: נפקין בני הגבולין: פרוי בהר"י מופרי. היו רועין ההריו כמרזזה להחזירו וכהדי דערק הכריה רוחא פיקיליה. הסודר שלו מעל נוהר"י דר"מ והגין רבי מן התלון ודאה נוהר"י דר"מ: אמר לא זכית הנה לאורייתא וכו'. על דרך ועיניך רואות מוריד כשכך אתה וזכה למאור ההכמה של התורה: הלכתייה דרבי מן

יונה הוא דאמר הכין סרי וסכין חסור: רבי הוה מסב. היה משיח לר"ש נראה ובכטותה נכסוףיו היו מטפחין לאחוריו ידיון כשנת לשמחה: רבותינו הותרה בשבת. בהמיה דל' הכין וסכין חסור: מי הוא זה שכל לרדותינו. נהיכיתנו בתוך ביתנו. ואית דאמרי סכך אמר רבי מי הוא זה שכל לננענו למהאות חיותנו: שמע ר"מ קליה. דרבי שהיה כועס על כך וערק משם: נפקין בני הגבולין: פרוי בהר"י מופרי. היו רועין ההריו כמרזזה להחזירו וכהדי דערק הכריה רוחא פיקיליה. הסודר שלו מעל נוהר"י דר"מ והגין רבי מן התלון ודאה נוהר"י דר"מ: אמר לא זכית הנה לאורייתא וכו'. על דרך ועיניך רואות מוריד כשכך אתה וזכה למאור ההכמה של התורה: הלכתייה דרבי מן

והנה לפ"ד גמרא דידן אמר רבי דברים אלו על זמן שהיה רבי קטן בשנים בזמן חזיו רש"ג והיה יושב בבבלי"ד בשורה שהיא מאחוריו של רבי מאיר ואמר מחדגה מחבריה מאותה שלא למדו תורה מן ר"מ ולא יסבו ציפיבתו של ר"מ הפילו מאחוריו אך צירושלמי דכילה פרק משילין חיתה כשהיה רבי משיח את ר"ש בנו היו מטפחין במחורו ודיהם בשמחה חתן ציוס שבת ועבר ר"מ ואמר רבותי וכי הותרה שבת ושמע רבינו את קולו ולא ידע שהוא ר"מ ואמר מי הוא זה שחל להוכיחני בחוק ציפינו כי רבי סבר טפות כזה שהוא באחוריו היד מותר ור"מ ס"ל דאבור גם בבבלי"ג ושמע ר"מ קולו של רבי שאמר כך וברח לחוק וילאו עבדי רבי אחריו והוא היה דן וברח והדכי הפריח הכוח את סודר ר"מ מאחוריו והיה רבי מליץ ורואה מן החלון צביטו ורעה

ליהרו כל ר"מ מאחוריו ואמר רבי לא זכיה חגל לאורייחא חלה בגין דחמית קדליה דר"מ מן אחוריו ע"ש. והלכה עבדה פרשתי העעם סדן ר"מ וברח כדי שלא יראהו רבי ויהי"ש רבי מן הדברים ההם שאמר מי הוא זה שחל להוכיחו וכו' וממלא לפ"ז יש הפרש גדול בדבר זה בין תלמוד בבלי לתלמוד ירושלמי, ונ"ל בס"ד דהא ויהא חיתה דתחלה אמר רבי רמ"ש בבבלי על זמן שלמד תורה ציפיבה של רבי מאיר בקטנותו וחת"כ בגדלו חת"כ שהיה נשיח דלח השיח את ר"ש בנו כמפורש בגמרא דכתובות שהשיחו בזמן נשיחותו אמר דברים הג"ז צירושלמי להפליג בבבלי של ר"מ ועיין בספר לקוטי תורה המתייחס להציטו האר"י ז"ל שפירש מאמר דחיותיה לר"מ מאחוריה על הסוד וממילת דבריו דכונה רבי דברים אלו הוא על הארת מקום שורש נשמת רבי מאיר והלביש הסוד בדברים אלו להסמיר הענין:

ספר

בנייהו

חלק ראשון

זאת הספרות באורח ופירושים ודקוקים והשכים ומחזקים על דברי אגדה שדברה ביום חיל בתלמוד בבלי אשר הגני והשיח כבוד והחם תורת חסדיו

אבני אש קטן

הענין יוסף חיים י"ו

בנסדרר ארירו בנסדרר משה חיים ז"ל

וקראי חובר זה בשם

בניהו כטבת בתקופתו, ויהי חלק ראשון

בניהו

פרק א עירובין

שם. האי דמחדגה מחבראי דחיותיה לר"מ מאחוריה ואלמלא חיותיה מקמיה הואי מחדגה טפי. נ"ל בס"ד, הכונה: נחכמתי דחיותיה לר"מ בחידושי תורה והלכות שאמרו לי משמו אחר פטירתו, ע"ד שאמרו: "ואזנך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך תלכו בה" [ישעיה ל, כא]. ואלמלא חיותיה מקמיה, ר"ל: אם הייתי רואה חידושי תורה שלו, בזמן היותו בחיים, הואי מחדגה טפי כי היה קרוב אלינו לשמוע הדברים מפיו, דכתיב: "והיו עיניך רואות את מורידך" [ישעיה ל, כט].

ד

דובר צדק

ובכחו של ר"מ ה' לומר ענ טמח טהור כו' (עירובין יג): ר"ל לנלות חיות שבבבלי"ס עד שלא יהי' שום קלקול וגם הטומאה והקלקול גם ע"ב חיות הש"י וטהרה. וכן לעמוד וגר זכב ע"ב כבש וגו' והיוו כי ענין טויר וטוירט הוא מה שברא הש"י וקבע כן שהי' זה טוב ויהי' מקום מליאות לרע להגלות למלאות העין בעוה"ז המראה הפירוד והרצוי והעדר גלוי היחוד. והוא כאשר הטמאם הקוב צבוב וגדר עד פה תבוא בלי התפשטות לאין קן נשאר חוץ לבבול מקום גלוי הסיף. אבל כאשר יתברר האמת לעין כל ויחזור הדבר לכמות שהי' צקראו פסלי"ג הטולם היחוד הכבוד לעין כל ושהכל ברעון אחד ימיד ומיוחד ואין שום דבר מולץ לו. מה מקום לטומאה וטהרה ואיה וטויר מעטה. וזהו ענין יוה"כ ציוס הזה יכפר וגו' שאין מקום לחטא. ומה נלמחים הטעות לתקן את הקודם החטאים וקלקולים שיבורר ר"כ עד שיוודע כי לא היה שום קלקול כלל והדברים ארוכים במקרא. וז"ש במד"ר (ברר"פ פ"ב) בתורתו של ר"מ ה' כתוב כמות אור. כי הכמות הם הלבושים המעלימים את הגוף. ואור באל"ף היינו שגם דרך הלבוש מאיר ומחיר הגוף ואכמ"ל. וזהו על טמא טהור ומראה לו פנים. כי הפנים עלם הכרם הדבר כמו (יבמות ק"ט א) אין מעדין אלא על פרצוף פנים:

(כמ"ס ברכות ז.) דהוא חתך דלא קיימח לשאלה דהאי יומא דקא גריס לעורר אחרות הגמורה וגלוי' על אינן הסבר. דלכן הי' כה"ג הוגה הכס צו ציוס דהכס הוי' והגיימו מורה על היחוד הגמור כמשנמה למעלה דאש. ומשום דלא חוי' לר"מ מקמי' ר"ל השנה ברורה כ"כ כמדגה ר"מ לכן לא השיג לומר זה בכל יום על טמא כו'. והנה ההלכה איט כן ולא נקבע הלכה כמותו לפי שצריאת העולם היחה בגדר וגבול ומקום לבחירה כמור וסבר ועונש. וז"ש לו ר"י (שם) כתב שיכול למחות בעי' דלריך שהי' אפשריות למחות וקלקול הכתב והיוו בחירה ברע ושהי' מקום גם לרע להמלא. שזהו מדרגת העוה"ז כפי מה שהוא הנס דבעוה"ז אין שם בחירה

ועי' טהור טמא. ר"ל כי ידוע מ"ס (ברכות סא.) ינה"ר כו' ויושב על ב' מפחתי הלב. כי לב חכס לימינו ולב כו' והוא יושב על שניהם לאמור על ימין שהוא שחאל ועל שמאל שהוא ימין ואומר על טהור טמא. וביד ר"מ הי' לעשות כן ולומר שגם בזה לא חטא וד"ז עמוק בחכמה שגם להרחיק דבר טוב ויהי' חיקון שג"ז נתקן למפרע שהוא כן אף שהוא טהור בחמת

וידעו גלוי ידוע לפני אותה המדרגה שאין בדורו של ר"מ כמותו במדרגה זו. וגם רבי השיג קת מדרגה זו כמ"ס (שם) האי דמחדגה כי דחיקו לר"מ מאחורי. פי' ע"ד משל כענין וראיה את אחורי עיין ברמב"מ פ"א מיהיה"ת דר"ל השנה שאינה מצוררת. וכן הוא השיג מדרגתו אבל לא בהשנה ברורה כמותו. וענין ראיה השנה כמו ולבי ראה הרבה חכמה. וכן כוננת קרא דוה"י עיניך רואות את מוריד דמיימי ר"ל עיני השכל. ולכן סתם רבי מתני' בכ"מ אלביא דר"מ. ועיין בשלהי הוריות דר' הוא דלשק"ן לר"מ לומר ר' מאיר ולא אחרים. וא' מי הם שמיניהם אנו שותים כו' ולכן אמר רבי צפי יוה"כ (פ"ה): דוה"כ תכפר גם לשאין שנים שיש נוקם לכפרה גם שלא בתשובה כענין ומנתי את אשר לחון אפי"י שאינו כדאי

[ז] וידעו (עירובין שם) שלא הי' יכולים לעמוד על סוף דעתו. כי לכל דעה ושכל נבדא יש סוף וגבול עד פה תבוא ושא"כ לדעתו לא הי' שום גבול ודבר שמגדירו נלמך שער כאן החום שכלו ודבר כזה לא יוכל עוד לטהר ברוב דעתו. ועמידה נקרא כשעומד ואין לו מקום לילך יותר והוא בעומד על הגבול. ולביא שאלו לא הי' יכולים לעמוד עב"ד כי אין לו גבול ולכן אין הלכה

הקורא למפרע פרק שני מגילה

נפא אמר רבה בר בר תנה איד יוחנן אמר לכתוב את ארת שלא מן הבתח מתיבי אטר רשב"א מעשה בר מאיר שחלך לעבר שנה (** כעסאי ולא היה שם בעילה וכתבה מלבו וקראה [הסמ"ח]) איד אברה ש"אני רבי באיד דמיקים ביה ופעפפך ישירו נגדך אמר ליה רמי בר חמא לרבי ירמיה מ"י מדפתי מאי ופעפפך ישירו נגדך אמר לו אלו דברי תורה דכתיב בהו' התעף עיניך בו ואיננו ואפילו הכי ע"פ מושרשן הן אצל ר' מאיר

